

udateret

AFSENDER

Joakim Skovgaard

MODTAGER

Artes

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Arkivplacering:
Mappe 101 nr. 2

DOKUMENTINDHOLD

Artikel.Afventer transskription.

TRANSSKRIFTION

Afventer transskription.

Skovgaard-Museet

1

Når man i begyndelsen af halvandet århundrede

Aarhus, Viborg, Lund, Pommers, Breme

Keiser V. Wanscher, da i 1874 rejste til R. Pommers Viborg om midt for at se det store loft i Viborg Domkirke, da var det skønne og smukt og de skønne kirker, der var over dem, og det var det, som de havde set i Viborg Domkirke.

Første gang, jeg opholdt mig i Aarhus, var netop det år, da man talte om et søtte højt spir på domstolens tårn, istedenfor den høje, det var. Det havde vel været højt spir tidligere, og i hvert fald mente man, at højt spir hørte til stilen. Det er vel så, og jeg glædede mig borte til det høje spir, jo højere, jo bedre. Men jeg tænkte om jeg straks søgte om det, da jeg fik det høje spir at se, husker jeg ikke, men i det fald efterhånden, og da jeg til min sorg, at det høje spir tog magten fra tårnet, som før havde virket så veldigt. Nu søgte blot det høje og af denne mistede tårnet

Her til slutter sin storhed. Der er intet mange kirketårne med høje spir, hvor spirens højde netop virker dybt, står i rette forhold til det hele, og har også eksempelvis port tårnet

Frederiksborg på Frederiksborg slot, med det ganske dybt spir af helt anden art, det er rigt og trykfuldt i tårnet, fordi dette ikke gør forring på, at var det væsentligste, det er veldigt svagt og læst, og bærer denne spire på den skønneste måde.

Spinne på Roskilde domkirke er så lille, så de tager ikke magten fra tårnene, men de forkom mig rigtig nok tynde, da jeg kom fra Italien og så på dem med nye øjne. Men kom jeg til Viborg, og en aften så jeg domkirken tegne sig mørk mod efterhimmelen. Der hvor tårnens

Viborg mürmasse gennembrødes af søjlepartierne, var vifningen let, men overet under hatten, hvor muren var høj, viste den sig over. En af mine hjælpere ytrede, at tårnene var for tunge i hovederne, der kunde være tilføjet, og for lille i benene; for der hvor tårnene stilles sig fra kirke massen, og skal stå på egne ben, der gjorde gennembrudningerne dem svage. Og det er dog meningen med tårne, at de skal stå godt.

Men denne lettenhed ved Viborgtårnene er oprindelig? Hvor jeg har studeret tårne, har jeg nemlig lagt mærke til afslutningen for oven, der var min- der det stød, hvor det forlader kirke massen. I Lund synes det, som der oprindelig har været afbringer med søjler mellem 2 etager over hinanden, som i Viborg, men tårne er meget svarende end der, og der er en indre fuld mure, som

SKOVGAARD-MUSEET
Mappe 191 Nr. 2

By forfatter godt arkitektens lyst til at se det oprindelige, Stilen i den enkel-
 men man kan uimodstændig ^{na til} at give en ^{mere end} til efterligning. Kunstneren
 er en engang indstillet på sin egen tid, og i den må han arbejde efter sit
 hjertes indskydelse. Tidligere tider ^{kan de} var det kensubløse mod de
 gamle bygninger, der måtte repareres eller ombygges, de fornøjede dem i
 deres egen tids stil. Men i de tider var der ikke så mange tilfarter at følge
 imellem, til gengæld ^{var der} den ene herskende stil sig folgere ud af det
 tidligere, og der var ro og stil til at gennemarbejde den således så den fik en værdi
 der kunde stå sammen med ^{hvis til} (vil ofte enden bedre tidens kendt, så de ikke gik
 blev enden rigere. Det er i alt fald mit indtryk. Men om stender er forholdene ikke så

Begyndelse

1. Om at restaurere gammel arkitektur.

Mærkeligt så ~~længde~~ ^{lange} det varede inden arkitekterne fik sig for det
farlige ~~forbuds~~ ^{at rekonstruere gamle tiders bygninger.} Da ^{man} fik sig for
vare, middelalderlige arkitektur, mente ~~de~~ ^{de} at kunne gengive os den
i helene skikkelse, ved at fjerne tidernes tilføjelser på de gamle
romanske og gotiske kirker og gårde, og så restaurere dem i ren
oprindelig stil, følgende de resterende mærker så langt de nåde,
og deraf tilføje resten efter grundigt studie af nærliggende byg-
ninger. Kom det mon af, at arkitektur i så høj grad arbejder på
papiret, og ikke selv har materialerne mellem fingrene? Billedhugger
og maler har den fordel selv at måtte tage fat i stoffene. Men det
er for lidt ~~gennem~~ ^{at rekonstruere} således, det bliver ^{altså} ikke middelalder, den tid har
varet, ^{Thorsvald Brodbeck} ~~men~~ ^{hans} restaurering turde være det bedste.

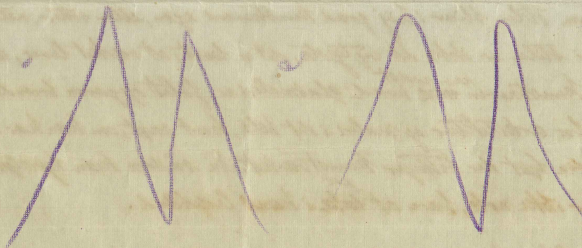
Man tænke sig en arkitekt, som til en gammel renaissance kirke ender
glasmalerier i vinduerne, og i den anledning bider en kunstner gøre
udkast til disse i kærskotte med nogle dejlige renaissance vinduer kan her
bort i en udenlandsk kirke. Om resultatet bliver godt vil i første linie
ikke så meget bero på hvor højlige disse gamle forbitelser er, eller hvor nøjagtig
de bliver kopierede i stil, men på om arkitekten vælger til hjælp den
rette kunstner, den der bedst forstår, hvor at lave gode glasmalerier, selv
om stilen bliver i høj grad kunstnerens egen, eller ritter netop ^{derpå} ~~derpå~~. Endvid
i stilen er ^{i næsten fulde} ~~derpå~~ det vigtigste, det er tvært, at værket leves, at man føler at
kunstneren ^{har vidst} ~~ved~~ hvad glasmaleri er, følt opgaven brønde i sig, haft sans
for arkitektur og maleri i det hele, følt sagt, om han har haft de evner og
den lyst der betinger kunstværket. En sådan kan hjælpe arkitekten, det
er ikke nok, bare at ^{gør} ~~tilføje~~ i hans ledelseshånd. ^{men der er ikke mange kunstnere der}
^{vidste, har de rette betingelser dertil.}

Altså kender det for mit samarbejde med unge kunstnere. Hvor
højligt det er at finde de rette hjælpere, de som udfylder ens egne
mangler, og gør det godt, som man ikke selv magter. Det gælder blot

De forstærker godt arkitektorens lyst til at se det oprindelige, Stilen i sin enhed, men man
 kann nu næsten kun nå til ^{at} give en tør efterlysning, ~~konsten~~ ^{konstneren} er en engang indstillet på
 sin egen tid, og i den må han arbejde efter sit hjertes indskydelse. I tidligere tider var
 de ret hensynsløse mod de gamle bygninger, der måtte repareres eller ombygges, de kom
 i deres egen tids stil. ~~For nu kan det ofte findes, at meget af det oprindelige er gået til~~
~~grunde~~ Men i de tider var der ikke så mange stilarter at fore ^{valge} imellem, til gengæld blev
 den ene, herskende stil gennemarbejdet således, at arkitekterne ^{og} byggesjæftene, ^{stilen} så de kunde
 tilpasse de tidligere stilarter nye værdier. De kunde det i alt fald ~~ikke~~ ^{not ofte}.

hvidt kano

{ Lend
 U. bog
 Brønne
 Aarhus

Med venligst af deovne kunnat let spide hett. Derfor følger stik